

“Tinc les piles ben carregades”

Ha aconseguit sorprendre els italians, president?

—Que fa broma? Sorprendre vol dir demostrar que tens valor. Les protestes són el senyal que estem canviant el país, altrament no hi hauria tanta gent implicada. Vol que anem a veure qui s'ha sorprès avui? —Romano Prodi s'alça d'un salt, aparta la cortina de la finestra del despatx del palau Cighi, i observa un grup de manifestants sota la columna Antonina: — Avui hi ha cooperatives, guardes, jurats... se sorprenen poc, encara tenim sort.

—Es podia haver fet més durant aquests tres mesos?

Romano Prodi, Il Professore (Scandiano, Emília-Romanya, 1939) fa poc més de cent dies que va arribar a la presidència del Govern italià. Bona ocasió, doncs, perquè faça balanç, amb vista als reptes de la tardor: els pressupostos generals de l'estat, l'estreta majoria de què gaudeix... Molt preocupat pel conflicte del Líban, Prodi es prepara sense por per a afrontar la guerrilla tardorenca de la política italiana. I revela el secret del factor C: “l'optimisme”.

—Els cent dies no existeixen, el Govern dura cinc anys. Això és el primer trimestre de cinc anys d'universitat. Hem avançat amb el programa, hem aprovat els primers exàmens: ningú no preveia que, a l'estiu, ja hauríem afrontat grans reformes. En canvi, he volgut presentar-me a aquests exàmens tan importants. Cada vegada que prenem decisions importants, ens reforcem: cada vegada que possem les decisions, ens fem més febles. Aquest és un govern que viu només de coses fetes i no de promeses. Un govern que no perd el temps durant l'estiu, l'estació dels grans jocs de paraules. El país no es canvia amb els focs d'artifici verbals dels inacabables debats d'estiu.

—Coneix el joc més practicat sota el parasol de la política? El que es juga darrer de Prodi?

—El conec molt bé: fa un any hi eren els espavilats, ara els rumors anuncien nous governs i noves aliances. Cada debat sembla que canviarà el món. Al setembre, però, acabades les vancances del partit, ningú no recorda aquestes discussions. Tornen els problemes reals. Redimensionem aquesta fase i comencem a treballar des d'aquest moment pels pressupostos.

—Hi haurà plors i sang? Retallades o més impostos?

—Ni hi haurà plors ni sang, sinó un país que amb equitat i seriositat redistribueix els recursos. Hem de reconstruir un equilibri dels comptes que avui dia no existeix. Des del 2001 al 2005, amb el govern anterior, la despesa pública va créixer un 4,7% l'any. El nostre pressupost serà diferent. Hem de millorar els quatre grans capítols de la despesa: administració pública, pensions, sanitat, finances locals. És la premissa per aconseguir distribuir millor la renda: hem esdevingut el país amb més desequilibri social dels grans països europeus. Hem superat fins i tot el Regne Unit!

—Durant els últims quatre anys, amb la negociació del pressupost ha arribat puntualment la vaga general. Vostè podrà evitar-ho?

—Ja hem començat a escoltar i a discutir amb els agents socials i les administracions locals: hem posat en marxa l'harmonització, una paraula fonamental. Potser hi haurà massa meses de diàleg, però una democràcia honesta és aquella on es discuteix a fons i després

s'arriba ràpidament al moment del sí i del no. Per això, el diàleg ha de començar ja i ja s'ha posat en marxa. I, quan s'acorda un pressupost hauria de ser definitiu. No és així, però, i aquí és on es creuen tots els problemes i on han de convergir totes les solucions.

—El Govern ha estat atacat tant per Luca Cordero di Montezemolo (president dels empresaris italians) com per Guglielmo Epifani, líder del sindicat CGIL. Ha aconseguit unir empresaris i sindicats en contra de vostè?

—Montezemolo i Epifani tenen exigències simètriques. Justament s'han posat a la defensiva davant els seus socis, abans del llarg round tardorenc. Les pressions prèvies als pressupostos són un clàssic de l'estiu. Puc afirmar, però, que les nostres decisions fins ara no han desagradat ni als socis de Montezemolo ni als d'Epifani. Acabem de començar a alliberar l'estat de les cotilles. Hem de "llançar" el país, és el repte del Govern: serem capaços d'anar endavant per aquest camí o ens agafarà mal de panxa? Si ens agafa mal de panxa a mig camí, estem acabats. Si continuem, no hi haurà majoria estreta que ens ature.

—Durant la campanya electoral, va prometre retallar cinc punts de fiscalitat. En què ha acabat aquest compromís?

—El mantindrem rigorosament. No solament beneficiarà les empreses, sinó que també servirà per a reduir les diferències de cost entre treball precari i treball indefinit i per a lluitar contra la precarietat.

—Per què un començament així de difícil? Taxistes, farmacèutics, metges. Tots tenen alguna cosa a objectar-li al Govern. Aquests cent dies són una lluna de mel frustrada?

—La lluna de mel es fa quan els esposos tenen tot enllestit, des de la casa als electrodomèstics. Quan s'arriba al matrimoni i encara fa falta construir la casa, la lluna de mel es deixa per a més endavant. És millor patir els primers mesos que deixar que el país s'arrossegi una altra generació. Considerant la meua edat i la meua carrera, jo no tinc res a perdre proposant grans canvis. Veiem-ho així: la lluna de mel no s'ha fet, però no hi ha hagut mai resultats tan importants en poc més de dos mesos de govern.

—No li sembla que les divisions dins La Unió [la gran coalició de centreesquerra que li dona suport] han fer sonar l'alarma?

—Dins la coalició hem tingut tensions sobre temes que evocuen sentiments personals o qüestions d'identitat: la pau, l'indult. Qüestions que no fan perillar el programa de govern. Però en una coalició d'aquesta composició, sobre les reformes econòmiques hi ha hagut un acord absolut.

—Tanmateix, al Senat, estan pendents d'un grapat de vots. Hauran de confiar-hi per anar endavant?

—A la Cambra, hi ha una majoria solidíssima. Al Senat, no és així, però les majories estretes són habituals en els països democràtics. La llei electoral es va fer per trobar una solució a una possible derrota, amb una altra llei hauríem aconseguit una majoria més àmplia.

—Els altres pilars institucionals, el president de la república, Giorgio Napolitano, i el president de la Cambra, Franco Marini, inviten el Govern a dialogar amb l'oposició?

—...i l'oposició amb el Govern. Altrament seria un diàleg entre sords! Com puc dialogar quan un líder de la dreta em diu: si no em dones aquestes quatre coses, sortiré al carrer. Això què és, una oposició de lluita o de govern?

—És possible dialogar amb el centredreta? Sobre quins temes? I, en quines condicions?

—Es pot dialogar sobre els continguts. La dreta fa un gran escàndol sobre els procediments parlamentaris sense respondre a una qüestió ben senzilla: per què el govern Berlusconi no va fer les reformes? Amb la majoria a la búlgara que va tenir durant cinc anys, podia tirar endavant com un tanc, en canvi ha estimulat tots els vicis del país, ha augmentat la despesa pública, ha multiplicat els assessors i les prebendes. Nosaltres hem comès errors, però finalment, hem fet el pas de voler posar una solució als problemes. Ningú pretén que l'oposició aplaudesca, però si volem dialogar hauran de dir, tard o d'hora, què està bé i què no.

—President, aquest és el mateix discurs que feia Berlusconi quan era al seu lloc...

—Almenys sobre el carnet per punts, nosaltres hem demostrat una certa

obertura, llavors no hi havia ni això... Bromes a banda, al centredreta li demane: quin país volen? Fins i tot van animar a l'evasió fiscal: bàsicament és la raó per la qual Berlusconi manté unida la seua coalició. El missatge subliminar és claríssim: si estem units aconseguirem que qui ha evadit impostos ho torne a fer. Però enguany, en la declaració de la renda, els italians han declarat més, i això que la renda no ha augmentat. Han decidit pagar els impostos perquè saben que s'aplicarà la llei, i no perquè hi haja una policia tributària, com ha dit Berlusconi. Si treballlem així la coalició continuarà compacta i unida.

—**I es farà més gran, també?**

—Si és compacta no necessita fer-se més gran. Però una coalició compacta sempre té una gran capacitat d'atracció.

—**Cap compra-venda de senadors? Cap negociació amb la Unió Democratacristiana (UDC) de Casini?**

—La nostra coalició pot tindre capacitat d'atracció només si governa bé. No busque pactes nocturns: no és el meu treball, ni el meu caràcter.

—**En cas de crisi, seria útil un govern de gran coalició, com a Alemanya? Estaria vostè disposat a encapçalar-lo?**

—Angela Merkel va anar a les eleccions per guanyar-les, després no les va guanyar i va fer una gran coalició. Jo, les eleccions, en definitiva, les vaig guanyar, malgrat la majoria tan estreta al Senat. A Itàlia hi ha una bipolaritat conquistada pels italians, després de molts anys d'una gran coalició perenne: ara s'ha de reforçar. La gran coalició seria la destrucció de la bipolaritat. Em vaig fer polític perquè els reformistes van amb els reformistes, i els conservadors amb els conservadors, no seré jo qui trenque aquest esquema.

—**Així doncs, vostè no hi està disposat?**

—La meua disponibilitat aquest estiu ha estat fer vacances i llegir.

—**La vida del govern va lligada al naixement del Partit Democràtic, com diu Rutelli?**

—Sense la unificació dels grups al Parlament, hauríem tingut moltes més dificultats. El Partit Democràtic pot ser el motor de la bipolaritat futura. No tenir-lo no farà caure el Govern, però faria més fàcil la seua política.

—**La guerra al Líban: què és el que més li preocupa d'aquest conflicte?**

—Allò més greu és que no canvia la lògica. L'espurna que fa esclatar una guerra és sempre un fet superficial. Pense en la simplicitat amb què va començar la guerra de l'Iraq i en els tràgics esdeveniments d'aquests dies. Per un moment, Hezbol·lah va pensar que Israel no estava tan unit, Israel va pensar que destruir Hezbol·lah no devia ser tan complicat. No és un conflicte local, sinó que dividirà també els països més grans. Caldria un nou Camp David.

La portada de 'Il Professore'

"Imagine la portada que fareu quan caurà el govern. Ara us la mostre..." Per sorpresa, Prodi agafa un full, trau un boli i es diverteix dibuixant el que seria una portada. Dibuixa el requadre, escriu el titular: "87.278 vots de confiança". "A més -afegeix- en un angle posareu la meua foto amb el peu: "Pobre Prodi". No ha oblidat, evidentment, la coberta de *L'Espresso* després de la victòria tan estreta que va obtenir en les eleccions d'abril. La seua figura en format reduït sota el text "Prodino". Però el president del Govern està tan relaxat que s'agafa a broma la presunta fragilitat del seu govern i la carrera de la premsa per donar-lo per despatxat; és una exhibició d'ironia sobre si mateix insòlita en la neuròtica política italiana.

—**Quin espai de maniobra té Itàlia?**

—Ara mateix la diplomàcia fa la seua feina i esperem que arribe aviat l'alto el foc. Volem fer el paper de conciliadors. Jo no sóc mediador, sóc afavoridor. La crisi de confiança és tal que en aquestes converses cada part acusa l'altra simplement de dir mentides. El paper d'Itàlia és ajudar en un diàleg indirecte. La nostra credibilitat es basa en la transparència total i absoluta. Sempre he repetit les mateixes coses a Olmert, Assad, Siniora, Lariani, al rei de Jordània, Bush, Blair, Chirac i Zapatero. És el moment de fer propostes prudentes, tot i saber que la situació no és prou madura.

Ningú no té força per fer un pas més enllà, i encara menys nosaltres.

—**En aquest polvorí, no és delicat per a vostè, i perillós per a Itàlia, veure el director del Sismi (serveis d'intel·ligència militar) detingut i sota acusació?**

—Sense cap dubte, és una situació que em preocupa. Per aquesta raó, he dedicat gran part del meu treball d'aquests dies a evitar que aquestes tensions posen en perill la nostra xarxa internacional de seguretat. Una vegada més són les nostres divisions internes les que ens debiliten.

—**El 9 d'agost ha fet 67 anys. Hi ha res que no haja fet encara en la seua vida?**

—No he guanyat mai el Tour de França, l'única cosa que m'interessava... Voldria ajudar a normalitzar la política italiana animant els reformistes i el Partit Democràtic a unir-se. En acabar els debats d'estiu, tornarem a treballar-hi.

—**Existeix el factor C de Prodi? És veritat que Napolitano, abans de la final del Mundial, li va demanar que li encomanara una mica de confiança?**

—Com a bon napolità, em va dir que li feia falta... És cert, jo sóc un optimista, fins a vorejar la inconsciència. En un país d'excèntrics, el factor C és l'optimisme. Recorde que el meu pare i la meua mare feien la llista dels coneguts caiguts en la guerra. M'explicaven que els que marxaren al front amb por, van morir. Els que se n'anaven tranquils, van tornar. Si vas amb por, la sort no t'ajudarà mai.

—**Serà suficient per passar indemne la tardor?**

—Quan vaig començar en la política, fa onze anys, vaig rodar per tot Itàlia, durant mesos, en autobús. Tots van riure, però després vaig guanyar les eleccions. Fa un any, quan em vaig presentar com a candidat a les primàries, vaig desafiar el ridícul. Qui ho hauria fet al meu lloc? Estic acostumat a afrontar reptes considerats com impossibles amb tranquil·litat, serenitat i amb altíssim risc de perdre. Me la jugue amb optimisme. I, alguna vegada, guanye jo. Potser és aquest el factor C?

Marco Damilano

© *L'Espresso* — **EL TEMPS**

Traducció: Yolanda Guirao